

## POSTANOWIENIE

Dnia 21 grudnia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Władysław Pawlak

w sprawie z wniosku M. D.  
przy uczestnictwie K. I., R. C., B. P., Gminy R., K. S.A. w W. i L. S.A. w W.  
o ustanowienie drogi koniecznej,  
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 21 grudnia 2018 r.,  
na skutek skargi kasacyjnej uczestniczki B. P.  
od postanowienia Sądu Okręgowego w R.  
z dnia 23 stycznia 2018 r., sygn. akt V Ca [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. oddala żądanie wnioskodawcy zasądzenia kosztów postępowania kasacyjnego.**

## UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną uczestniczki B. P. od postanowienia Sądu Okręgowego w R. z dnia 23 stycznia 2018 r., sygn. akt V Ca [...] Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Zatem nie w każdej sprawie, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. W judykaturze Sądu Najwyższego, odwołującej się do orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu, jeszcze w okresie obowiązywania kasacji zostało utrwalone stanowisko, że ograniczenie dostępności i dopuszczalności kasacji nie jest sprzeczne z Konstytucją RP, ani z wiążącymi Polskę postanowieniami konwencji międzynarodowych (por. uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2001, III CZP 49/00, OSNC 2001, nr 4, poz. 53).

Podstawowym celem postępowania kasacyjnego jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa i jurysprudencji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 147).

W skardze kasacyjnej uczestniczka zarzuciła, m.in. naruszenie art. 145 § 2 zd. 1 w zw. z § 3 k.c. wskutek pominięcia przez Sąd Rejonowy i Sąd Okręgowy przesłanki, iż przeprowadzenie drogi koniecznej powinno nastąpić z najmniejszym

obciążeniem gruntów, przez które droga ma prowadzić oraz wskutek uwzględnienia przez Sądy obu instancji wyłącznie potrzeb nieruchomości władnących, co w konsekwencji skutkowało naruszeniem interesu społeczno-gospodarczego.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca oparła na przesłance uregulowanej w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 2 k.p.c. Przesłanka ta nie została jednak spełniona.

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na tym, że istnieje potrzeba wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo, iż budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane przez skarżącego rozbieżności w orzecznictwie w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08, nie publ., z dnia 26 czerwca 2015 r., III CSK 77/15, nie publ., z dnia 20 maja 2016 r., V CSK 692/15, nie publ.).

W ocenie uczestniczki zachodzi potrzeba wyjaśnień na gruncie art. 145 § 2 i § 3 k.c. przez wskazanie, jakie znaczenie w kontekście interesu społeczno-gospodarczego powinna odgrywać tzw. szczepowość, czyli wspólne pochodzenie nieruchomości władnącej i obciążonej w sytuacji, gdy pozostałe warianty służebności przebiegają przez nieruchomości nie mające charakteru szczepowego i nie stanowią działek siedliskowych.

Stan faktyczny sprawy, w kontekście rozstrzygnięcia zawartego w zaskarżonym postanowieniu nie wygenerował takich problemów prawnych, które rzeczywiście uzasadniałyby konieczność wykładni powołanego przepisu. Na gruncie art. 145 § 2 zd. 2 w zw. z § 3 k.c. Sąd Najwyższy już się wypowiedział (zob. postanowienie z dnia 2 kwietnia 2014 r., IV CSK 450/13, nie publ. i powołane w uzasadnieniu judykaty) i nie zachodzi potrzeba kolejnej wypowiedzi w tej materii.

Sąd Okręgowy oddalił apelację uczestniczki od postanowienia Sądu Rejonowego, którym została obciążona jej nieruchomość służebnością drogi koniecznej. Nieruchomość obciążona i nieruchomość władnąca w przeszłości

stanowiły jedną nieruchomość, a zatem co do zasady miała zastosowanie reguła wyrażona w art. 145 § 2 zd. 2 k.c. Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, w tym szczególności mapa do celów prawnych do ustanowienia służebności drogi koniecznej (k. 790), wskazuje, że ustanowienie tej służebności po nieruchomości uczestniczki jest możliwe i nie koliduje z usytuowaniem znajdujących się na niej zabudowań.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398<sup>9</sup> § 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Zawarty w odpowiedzi na skargę kasacyjną wniosek o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego nie zasługiwał na uwzględnienie, gdyż odpowiedź ta została wniesiona z naruszeniem terminu wskazanego w art. 398<sup>7</sup> § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., a zatem nie zostało skutecznie zgłoszone żądanie zasądzenia kosztów. Mianowicie wnioskodawca odpis skargi kasacyjnej wraz z pouczeniem o prawie, terminie i zasadach wnoszenia odpowiedzi na skargę odebrał 30 kwietnia 2018 r. (k. 997, 1002/2), natomiast odpowiedź na nią za pośrednictwem profesjonalnego pełnomocnika wniósł 15 maja 2018 r. (k. 1010).